

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ, ΕΦ' ΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΤΩΝ Ψ' ΑΝΕΠΙΣΤΡΕΦΗ ΕΝ ΕΣΤΕΙ
ΜΕΝΕΤΤΙΟΣ ΚΟΙΝΩΝ

Δείγμα τῆς πωτῆς Μελέτιε τὸδ' ἔκτυπον ἔσι.
Αἱ δὲ σοφαὶ βίβλοι, αἱ σελαγῆσ' ἐν ὅλοις.

1728 78. Μελετίου Γεωγραφία¹ παλαιὰ καὶ Νέα, συλλεχθεῖσα ἐκ διαφόρων συγγραφέων παλαιῶν τε καὶ νέων καὶ ἐκ διαφόρων ἐπιγραφῶν, τῶν ἐν λίθοις, καὶ εἰς κοινὴν διάλεκτον ἐκτεθεῖσα, χάριν τῶν πολλῶν τοῦ ἡμετέρου Γένους· προσφωνηθεῖσα δὲ τῷ ἐντιμοτάτῳ καὶ εὐγενεστάτῳ Κυρίῳ Κυρίῳ Παναγιώτῃ Σαράφῃ. Γὰρ νῦν πρῶτον ἐκδοθεῖσα τύποις καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐνετίησι, αψκη'.—Τοῦ κειμένου προτάσσεται ἀφιέρωσις τοῦ Τυπογράφου ἔχουσα οὕτω: «Τῷ ἐντιμοτάτῳ καὶ εὐγενεστάτῳ Κυρίῳ Κυρίῳ Παναγιώτῃ Σαράφῃ, πενθερῷ παμφιλτάτῳ, Νικόλαος ὁ Γλυκὺς υἱεῖαν». «Πολλὰ εἶνε τὰ αἷτια διὰ τὰ ὁποῖα εὐλογὸν ἔκρινα καὶ πρέπον νὰ προσφωνήσω εἰς τὴν Ὑμετέραν ἐντιμότητα τὴν παροῦσαν βίβλον, τὰ κυριώτερα ὅμως εἶνε δύο καὶ τὸ πρῶτον μὲν ἔτι ἄδικον ἦτο παραιτῶντας τὸ χρέος ὅπου ἔχω πρὸς τοιοῦτον ἄξιον πενθερὸν καὶ ἀφίνοντας τὰ οἰκεῖα πρόσωπα νὰ ἐρευνῶ καὶ νὰ ζητῶ ἄλλα καὶ ξένα. Τὸ δεύτερον εἶναι ὅτι ἀνάμεσα εἰς τὰς ἄλλας φροντίδας ὅπου ἔχετε τῶν πραγμάτων, μία καὶ ἐξαίρετος λάμπει ἐκείνη μὲ τὴν ὁποῖαν συναγωνίζεσθε διὰ τὴν προ-

1) Μαρκ. Βιβλ. 214 D 36 (σελ. 620 σχ. 4ον). Ἡ ἄδεια τῆς ἐκδόσεως φέρει χρονολογίαν 5 Ὀκτωβρίου 1724. Μετὰ τὴν ἀφιέρωσιν εὐρηται ὁ προλογισμὸς τοῦ Μελετίου Ἀθηνῶν τοῖς «ἐντευξομένοις» καὶ κατόπιν ὁ «βίος τοῦ Μακαρίτου καὶ ἀοιδίου Μελετίου συγγραφέως τῆς παρούσης Βίβλου» καὶ ἔπονται διάφορα ἐπιγράμματα, ἦτοι δύο τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ λογιωτάτου Κυρίου Κυρίου Ἀναστασίου ἱερέως, Βασιλείου ἱερέως

«ἄντιγος αἰθερῆς ὑπερήμενος εἴ τις ὁράσιν
 »Κόσμον τ' ἠδὲ πόλεις, ἥλιος ὄσα ὄραϊ,
 »Λέλλον γ' ἐσσομένως λαβέτω ταύτην πολυεργῆ.
 »Ἄντιξ γὰρ τελέθει ἰδμοσύνης πινυτῆς.
 »Ἢ ἢ ὄσαι ἔποχοι Φαίθοτος ἀρεῖονα παιδὸς
 »Ἠελίοιο ὄραν ἠμνεφῶς δυνατοί,
 »Μελλετίῳ κῦδος μέγα, ἠελίοιο δίκην φῶς
 »Παντοίης σοφίης, πᾶσιν ὅς ἄρτι νέμει.»

Τοῦ αὐτοῦ·

Πείρατα ἠδὲ πόλεις γαίης. κάπειρισι ἄλλα = Φῆλύ τε γηγενέων, κόσμον ἔχοντα μέγαν = Ρεῖσθρα τῶν ποταμῶν, ὄρεων κορυφὰς σποράδων τε = Νήσων εὐπύργων, εἴπερ ὄραν ἀπόνως = Κλησίας ἠδὲ θέσεις, ἐθέλη τις, τὴν δὲ ὄριστην = Βίβλον προθυμῶς χεῖρσι προσλαβέτω = Μελλετίῳ μουσῶν τροφίμῳ χάρις, ὃς ἠά πονητί = Σύνθετ' ἐπισταμένως, ἐξόμενος καθέδρη = Ναυπάκτῳ ἰδίῃ· λόγος εἰμὶ Ἀναστασίου Μικροῦ σοὶ δούλου βαῶν ἐνηνοχότος.

Τοῦ ἐξοχωτάτου καὶ λογιωτάτου Ἰατροφιλοσόφου Κυρίου Σταύρου Μουλαίμου εἰς τὸν Μακαρίτην Κύριον Μελετίον·

«Καλλιόπη ὄρωσα βίβλον γαιογράφον ἤδη = Μελετίοιο ἔφη. ἄρα τίς οὗτος ἐνι; Οἶδεν ὃς Ἄστεα, ἠδὲ πόλεις, μέτρα γῆς; ἔθορ' Ὀρφεὺς = Μῶν γε, Ὀμηρος ἄδου; Θρηξ ὁ μὲν, ὅς δ' ἄπολις = Στράβων ἐκ νεκάδων ἠγέρθη, γράψε τε βίβλον; = οὐκ,

χώρησιν τῶν γραμμάτων καὶ διὰ τοῦτο συμβοηθεῖτε προθύμως καὶ ὅσον τὸ κατὰ δύναμιν τοὺς φιλαρέτους καὶ φιλεπιστήμονας (ἔργον ὄντως θεάρεστον εἰς τὴν τοσαύτην κατάπτωσιν τοῦ ἡμετέρου Γένους). Τῆς καλῆς ταύτης καὶ ἀξιομιμήτου ἐπιμελείας φανερώτατον σημεῖον ἐδείξατε μὲ τὴν δαπάνην ὅπου ἐκάματε εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἱατρικοῦ Ἀντιδοταρίου τοῦ εἰς τὰ Ἰωάννινα φιλοπονηθέντος. Ὅποιος λοιπὸν ἐξετάζει τὴν μεγάλην Σας προθυμίαν εἰς τὰ τοιαῦτα, θέλει καθαρὰ ἐννοήσῃ καὶ τὴν ὠφέλειαν ὅπου δίδετε καὶ τὸν μισθὸν ὅπου ἀξιῶνεσθε, διατὶ ἀνίσως καὶ κατὰ τὴν κοινὴν περιβόητον γνώμην τῶν σοφῶν ὑπόκεινται εἰς τιμωρίαν οὐ μόνον ὅσοι ἀδικοῦσιν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ὁμογνωμοῦσιν εἰς τὴν ἀδικίαν, πῶς νὰ νὰ μὴ εἶνε δόξης ἐγκωμίων καὶ στεφάνων ἀξιοὶ μετὰ τῶν φιλοσοφούντων καὶ οἱ τῶν φιλοσόφων συλλήπτορες καὶ ὑπερασπισταί; Καὶ διὰ νὰ εἰποῦμεν τὴν ἀλήθειαν, πόσοι δὲν εἰσέβησαν εἰς τὴν Κολυμβήθραν τῆς ἀρετῆς ὀδυρόμενοι καὶ λέγοντες ἕκαστος αὐτῶν ὅτι ἄνθρωπον οὐκ ἔχω; Πόσοι δὲν ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρος τῶν ἐπιστημῶν διατὶ δὲν ἔχουσιν ἀρκετὰ ἐφόδια πρὸς τὴν ἀνάβασιν; Παρῆλθον οἱ χρυσοὶ ἐκεῖνοι αἰῶνες εἰς τοὺς ὁποίους ἐθριάμβευον τὴν ἀρετὴν διότι καὶ οἱ πλούσιοι ὅπου δὲν ἦσαν ὄλοι ἐναρετοὶ, μὲ ὅλον τοῦτο ἦσαν τῶν ἐναρέτων τὸ καταφύγιον. Δὲν ἀπο-

ἡπειρώτης κείνος, Ἰωαννίνων=οὗτος θρέμῃ ἄγνωστον ὅς ἢ γνωστὴν χθόνα γράψας, =Καλλιόπης τὸ πάλαι εὖχος ἀνείλατο νῦν.=Ζῆ θᾶνε κᾶν, κάγῳ ζῶ βίβλω πάση βοώση =Καλλιόπης Θάλλος Μελλέτιος τελέθει».

Τοῦ λογιωτάτου κυρίου Μπαλάνου Ρίζου·

«Ξέρξης μὲν κατάγων στρατὸν εὐρὺν Περσίδος αἰης=Ἑλλάδος εἰσο ὄρων ἦκε μέγα φρονέων.=Καὶ κρατεροῖς διέβη Ἑλλήσποντον πλατὺν ἵπποις.=Θρηϊκίον τ' ἄθω νῆσει ποντοπόροις.=Μελλέτιος δὲ Μάκαρ εἶν Ἄριτῃ ἱερατεύων=οὐ στρατὸν ὀπλίτην, οὐδὲ μάχην τε ἔχων=Γῆν ὤδευσε βατὴν ἄβατόν τε ποδοῖν ἀτρεμήτοιιν=Πλεῦσέ τε μὴ πλεύσας τὰς τε θαλάσσους ἔτι.=Αὐτὰρ γράψε βίβλον γῆν, ἣ δὲ θάλασσαν ἔχουσιν = Ἄς ποθέων γνῶναι ἄρχο τῆς μελέτης.=»

Εἰς τὴν βίβλον τοῦ αὐτοῦ Μπαλάνου Ρίζου: Γῆν μὲν ἐπεὶ κόλποις πάντ' ἔπλετο, ἣδ' ἀνέθαλλε=Γῆ οὖν καὶ μείζων, ὥσπερ ὅλον γε μέρους=Γῆν δὲ ἐπεὶ σελίδες τῆς δ' ἱστορέουσι βίβλοιο=Γῆς οὖν καὶ πάντων μείζονα βίβλον ἔχεις=Γῆ ἔτι σῶμα τρέφει, νῦν δὲ πτεροῖ βίβλος αὕτη.=Γῆς βίβλος οὖν κρείττων, σώματος ὡς γε νόοι».=

Εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα ἱαμβικὸν τοῦ αὐτοῦ καὶ τέλος ἐπίγραμμα τοῦ Κυρίου Ἀλεξίου Σπανοῦ: Μελλετίου μέμνησθε βίβλον με χεροῖν κρατέοντες=Καλλιόπης γλαφυρᾶς πουλυμαθοῦς μελέτης. = Ὡς περσεὺς γὰρ ἀνὰ πτόλις, ἣδ' ἄβαρίς τε ὀϊστῶ = Ἰπτασθ' ὑμεῖς ἐνὶ γαιογράφῳ πτέρουγι. Ἐς σκύλλαν, κύκλωπά τε, σειρῆνας θ' ὀδυσηος=Ἀθλους κιμμερίην, θρηϊκίην ἀνὰ Γῆν, ἣδ' Ἀσίην, λιβύην, στηλῶν πέρα Ἡρακλέους τε,=ἔς Κόσμον τε νέον, χωρὶς ὁδοιορείης.—Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ: Κοσμοπολίτης ὢν φῶς, μήποτε σῆς ἀδαήμων=ἦς πόλεως, βίβλον Μελλετίου μελέτα.

μένει πολλάκις ἢ ἀναθυμιάσις χαμηλὴ καὶ νεκρὰ διότι δὲν φθάνει ὁ ἥλιος νὰ τὴν ζωογονήσῃ· μὲ τὰς ἀκτῖνάς του καὶ νὰ τὴν κάμῃ μετέωρον; Τοιουτοτρόπως λοιπὸν μὲ τοιαύτην μουχλείαν κοίτονται πολλοὶ ταπεινοὶ καὶ σκοτεινοί, ὅπου ἂν εἶχον ἥλιον ἀγαθοποιὸν διὰ νὰ δώσῃ κίνησιν καὶ θερμότητα εἰς τὸν κόπον τους καὶ νὰ τοὺς ὑψώσῃ, μὲ τὸν καιρὸν ἠθέλαμε τοὺς ἰδεῖ ἀναμφιβόλως νὰ λάμπουν ὡς οἱ ἀστέρες. Ἡ μέλισσα ὅπου εἶναι σύμβολον τῆς ἀρετῆς δὲν θέλει ἄνεμον ὅπου νὰ τὴν ἐνοχλῇ καὶ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς· αὕτη θέλει νὰ πετᾷ μὲ ἐλευθερίαν ἀπὸ ἓνα ἄνθος εἰς ἄλλο διὰ νὰ κάμῃ τὴν ἐκλογὴν ὅπου ὀρέγεται. Μὲ ὅλα ταῦτα ὅπου εἶπαμεν, Εὐγενέστατε Κύριε, δηλοποιουῦμεν πόσον εἶναι ἀξιέπαινος ἢ εὐεργεσία τῶν χρησιμωτάτων ἀνδρῶν πρὸς τὰ γράμματα καὶ ἀκολούθως ἀποδείχνομεν ἐπαινετὴν καὶ λαμπρὰν τὴν διάθεσιν ὅπου ἔχετε πρὸς τοὺς ἐπιστήμονας, ἀφίνω τὰ ἐπίλοιπα ἀγαθὰ ὅπου στολίζουσι τὴν Ὑμετέραν ψυχὴν διὰ νὰ μὴν ὑποπτεύσῃ ὁ κόσμος πῶς δὲν περιγράφω ἱστορικῶς τὴν ἀλήθειαν ἀλλὰ πῶς ἐξαπλώνω ρητορικῶς τὴν ἔκθεσιν, διατι μὴν ἔχοντας ἄλλον σκοπὸν παρὰ νὰ φανερώσω τὴν εὐλογον ἀφορμὴν διὰ τὴν ὁποίαν ἀπεφάσισα νὰ προσφωνήσω τὴν παροῦσαν Γεωγραφίαν εἰς τὴν Ὑμετέραν ἐντιμότητα, νομίζω πῶς ἀρκετὰ ἐπλήρωσα τὴν ἐπαγγελίαν, δείχνοντας μετὰ τὸ χρέος ὅπου ἔχω διὰ τὴν οἰκειότητα καὶ ἐδικοσύνην (ὡς ἐν εἰδει σκιαγραφίας) τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν ὅπου τρέφετε πρὸς τὰ μαθήματα. 1728 Ἰανουαρίου 25 εἰς Βενετίαν. τῆς ὑμετέρας ἐντιμότητος εὐλαβῆς δοῦλος καὶ γαμβρός, Νικόλαος ὁ Γλυκύς.

1728 79. Συλλογὴ διαφόρων ἀκολουθιῶν καὶ εὐχῶν.

1729 80. Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἀγ. Πατρὸς ἡμῶν Πέτρου Ἀρχιεπισκόπου Ἁργου τοῦ θαυματουργοῦ.

81. Βιβλίον τοῦ Μαρτίου μηνός.

82. Βιβλίον τοῦ Αὐγούστου.

83. Εἰς ἅπασαν τὴν λογικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους ὑπομνήματα¹ καὶ ζητήματα ὑπὸ τοῦ Σοφωτάτου Κ. Κ. Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως ἐκτεθέντα, νῦν δὲ πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα καὶ μεθ' ὅσης οἶόν τε ἀκριβείας διορθωθέντα παρὰ Κου Ἀλεξάνδρου Καγκελλαρίου.

84. Ἐπιτομὴ τῆς Ἱεροκοσμικῆς Ἱστορίας. Ἀνατύπωσις ἐκδόσεως τοῦ 1677.

1) Μάρκ. Βιβλ. 56 C 35 σελ. 500 εἰς 4ον.

85. Σύνοψις μικρά¹.
- 1730 86. Βιβλίον καλούμενον Ἐκλογαὶ περιέχον τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον κλπ. νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθέν.
87. Βιβλίον τοῦ Μαΐου μηνός.
88. Βιβλίον τοῦ Ἰουλίου μηνός.
89. Ἐγχειρίδιον περὶ τῆς τῶν σφαιρῶν χρήσεως, ὑπὸ Ἑλλογ. Κωνσταντίνου Γορδάτου Χίου, ἀναλώμασι Παναγίου Τάφου, ἵνα δωρεὰν διανεμηταί.
- 1731 90. Βιβλίον Νοεμβρίου.
- 1732 91. Βιβλίον Ἰανουαρίου.
92. Βιβλίον Φεβρουαρίου.
93. Βιβλίον Ἀπριλίου.
94. Βιβλίον Ἰουνίου.
95. Βιβλίον Σεπτεμβρίου.
96. Βιβλίον Ὀκτωβρίου.
97. Βιβλίον Δεκεμβρίου.
98. Ψαλτήριον τῷ Δαβίδ.
- 1742 99. Θεωρίαι χριστιανικαὶ καὶ ψυχωφελεῖς νουθεσίαι.
- 1742 100. Κανὼν² Παρακλητικὸς εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ποίημα Γεωργίου Ἱερέως Παπυδοπούλου ἐκ Σούδας (Κρήτης).
101. Ὁ πνευματικὸς διδασκόμενος, μεταφρασθεὶς εἰς ἡμετέραν διάλεκτον ἐκ τῆς Ἰταλικῆς παρὰ Ἐμμανουὴλ Ρωμαντίου, Κρητὸς με ἀφιέρωσιν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην.
- 1742 102. Ὁ μετανοῶν Διδάσκαλος, ἰδίου μεταφραστοῦ με ἀφιέρωσιν πρὸς τὸν εὐσεβέστατον, ὑψηλότατον, Γαληνότατον αὐθέντην καὶ ἡγεμόνα πάσης Μολδοβλαχίας Κον Ἰωάννην Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτον, ἔχουσαν οὕτω: Ὑψηλότατε, Δύο ψυχωφελῆ βιβλία συντεθέντα μὲν πάλαι εἰς γλῶσσαν Ἰταλικήν, νεωστὶ δὲ ἀπὸ τὸν λογιώτατον Ἐμμανουὴλ Ρωμανίτην εἰς τὴν ἀπλὴν διάλεκτον μεταφρασμένα μοὶ ἐνεχείρισεν εἰς Κων/πολιν νὰ τυπώσω ἐδῶ διὰ κοινήν τῶν ὀρθοδόξων λυσιτέλειαν ὁ ἄρχων Ἰωάννης Μαρσελίνης..... Δὲν εἶναι χρεῖα νὰ ἀπλωθῶ εἰς τοὺς ἐπαίνους τῆς Σῆς Ὑψηλότητος, ἐπειδὴ καὶ τῶν Σῶν προγόνων ἢ δόξα καὶ τοῦ σοῦ ὑποκειμένου τὰ προσωπικὰ προτερήματα εἶναι εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην τόσον

1) Μαρκ. Βιβλ. Νο 19142 σελ. 426.

2) Μαρκ. Βιβλ. Misc 1952.

τεθρυλλημένα, ὅπου ἡ ἀκαμψία τῆς γλώσσης μου ἀντὶ νὰ αὐξήσῃ ἐκινδύνευε νὰ ἐλαττώσῃ τῶν σῶν ἐγκωμίων τὸ μέγεθος. Ὅθεν παρακαλῶντας μόνον τὸν οὐρανὸν νὰ τὴν διατηρῇ πολυχρόνιον διὰ μείζονα τοῦ ἡμετέρου Γένους εὐτυχίαν καὶ καύχησιν, μὲ ὄλον τὸ σέβας δουλοπρεπῶς ὑπογράφομαι τῆς Γαληνοτάτης Ὑμῶν Ὑψηλότητος δοῦλος ταπεινὸς Νικόλαος Γλυκὺς ὁ ἐξ Ἰωαννίνων.

103. Παρακλητικὴ.

104. Βιβλίον Ἱστορικόν¹, συλλεχθὲν παρ' αἰμνήστου Μητροπολίτου Μονεμβασίας κ. Δωροθέου ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων πηγῶν καὶ περιγράφον τοὺς χρόνους ἀπὸ Δημιουργίας τοῦ Κόσμου, μέχρις Αἰχμαλωσίας τῆς Κων/πόλεως κλπ. νῦν μετατυπωθὲν καὶ αὐξηθὲν, ἀφιερῶται² τῷ Γαληνοτάτῳ καὶ Ἐκλαμπροτάτῳ Κω Κω Δούκα, Βοεβόδα καὶ αὐθέντῃ πάσης Οὐγγροβλαχίας κλπ... πᾶσαν ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν: θέλοντες οἱ παλαιοὶ τῶν προγενεστέρων μας νὰ φυλάξωσι τὴν δόξαν ἀθάνατον καὶ τὴν μνήμην αἰώνιον τῶν μεγάλων καὶ ἀξιωματημονεύτων ἀνδρῶν, ἄλλο τι δὲν ἐφρόντιζον, οὔτ' ἐπεμελοῦντο πάρεξ ἄλλοις νὰ ἐγείρουσι ὑπερκοσμίας πυραμίδας, ἄλλοις νὰ ἀνορθοῦν ὀβελίσκους θαυμασίους, ἄλλοις νὰ ἀνιστοῦν ἀγάλματα ἀπὸ πολύτιμα μάρμαρα ἢ καὶ ἀπὸ χαλκὸν εὐφυῶς κατεσκευασμένα, ἄλλοις νὰ σηκώνουσι στύλους ὑψηλοτάτους τε καὶ περικαλλεῖς καὶ ἄλλοις ἄλλα παραπλήσια ἐξοδικῶς τε καὶ τεχνηέντως νὰ κατασκευάζουσι κατὰ τὴν ἐκάστου ἰδίαν ἀρετὴν καὶ ἀξίαν. Ἐκείνους μιμούμενος καὶ ἐγὼ Ἐκλαμπρότ. καὶ Γαληνότ. αὐθέντα καὶ θέλοντας νὰ φυλάξω εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα κηρυττόμενον τὸ ἔνδοξον καὶ πολύφημον ὄνομά σου (ἀλλ' ὄχι μὲ τοιαῦτα μηχανικὰ τεχνουργήματα) ἀφιερῶνω τῇ σοῦ μεγαλοπρεπείᾳ τοῦτο τὸ ἱστορικὸν βιβλίον, μι-

1) Ἡ πρώτη ἐκδοσις ἔλαβε χώραν τῷ 1631 δι' ἐξόδων Ἀποστόλου Τζιγαρά τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων παρὰ τῷ τυπογράφῳ Ἰωάν. Ἀντ. Ἰουλιανῷ (σελ. 720) μὲ ἀφιέρωσιν εἰς τὸν Γαληνότατον Ἰωάννην Ἀλέξανδρον Βοῖβόδα, αὐθέντην Οὐγγροβλαχίας κλπ. ὁ προπάππος τοῦ ὁποίου Ἀλέξανδρος ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου Βοῖβόδα, οὗτινος τὴν κόρην Μαρίαν εἶχε νυμφευθῆ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀποστόλου καὶ Πρωτοσπαθᾶριος Ζῶτος Τζιγαράς ἐξ Ἰωαννίνων, κατ' ἐντολὴν τοῦ ὁποίου εἶχε συλλεχθῆ τὸ ἱστορικὸν ὑλικὸν τοῦ παρόντος Ἱστορικοῦ βιβλίου. Καὶ ἐπειδὴ καὶ τὴν ἀρχικὴν δαπάνην εἶχε καταβάλλει ὁ Ζῶτος Τζιγαράς, δι' αὐτὸν τὸν λόγον περιέχεται καὶ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἐν τῷ εἰρημένῳ βιβλίῳ. Ἐκ τῆς ἀδείας τῆς χορηγηθείσης διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Ἱστορικοῦ τούτου βιβλίου τῇ 17 Αὐγούστου 1629 ἐξάγεται ὅτι ὁ Ἀπόστολος Τζιγαράς εἶχεν ἤδη λάβει τὴν Ἑνετικὴν ὑπηκοότητα καὶ χαρακτηρίζεται ὡς suddito fedele (ἦτοι πιστὸς ὑπηκοός).

2) Ἀφιέρωσις Ν. Γλυκύ.

κρὸν μὲν εἰς τὴν ποσότητα, μέγα δὲ εἰς τὴν ποιότητα, ἐπειδὴ δὲν περιέχει ἔργα ἰδιωτῶν καὶ χυδαίων ἀνθρώπων, ἀλλὰ Καισάρων πράξεις, πολέμους Βασιλέων, κατορθώματα μεγιστάνων, καὶ κοινῶς πάσας τὰς Ἐκκλησιαστικὰς καὶ πολιτικὰς ἱστορίας, ὅπου ἔγιναν ἀπὸ κτίσεως Κόσμου μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κων/πόλεως καὶ ἐπέκεινα. Καὶ ἂν καλὰ τὸ παρὸν βιβλίον τὸ νῦν νεωστὶ μετατυπωθὲν¹ παρ' ἐμοῦ, ὀλίγον εἶναι ἄξιον καὶ σχεδὸν οὐτιδανὸν πρὸς τὴν σὴν γαληνότητα, ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀποβλέπη εἰς τὸ τοῦ λαμβάνοντος μέγεθος, ἀλλ' εἰς τὴν τοῦ δωροῦντος μικρότητα. Διότι καὶ ὁ μέγας βασιλεὺς τῶν Περσῶν Ξέρξης, δεχόμενος τὸ ὀλίγον νερὸν ἀπὸ τὰς πενιχρὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, δὲν ἀπέβλεψεν εἰς τὴν λεπτότητα τοῦ δώρου, ἀλλ' εἰς τὴν σπουδὴν καὶ προθυμίαν τοῦ δωρήσαντος. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ἄς δεχθῆ καὶ ἡ ἐκλαμπρότης σου τὸ παρὸν βιβλίον μετὰ πάσης χαρᾶς καὶ προθυμίας. Καὶ ἂν καλὸν ἄγνωστόν μοι νὰ εἶναι τὸ σεβάσμιον καὶ ἰλαρὸν πρόσωπον τῆς σῆς Γαληνότητος, ὅμως γνωστὸν ἔχω τὸ ἔνδοξον καὶ περίφημον ὄνομά σου, ὡσὰν ὅπου διὰ φήμης ἄδεται εἰς ὅλην τὴν Οἰκουμένην, τὸ ὅποιον εἰς τὴν δύναμιν τῆς ἀρετῆς παρομοιάζει τοῦ μαγνήτου, ὅπου αὐτὸς σύρνει πρὸς ἑαυτὸν τὸν σίδηρον, ἐκεῖνο δὲ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἔλκει, ὄνομα τῷ ὄντι περίφημον καὶ ἐπαινετὸν ἀπὸ λαοῦς, ἀπὸ ἔθνη, ἀπὸ σοφοῦς καὶ ἐκκλησιαστικούς. Δούκας λέγω, δόξα τοῦ ἔλληνα. Γένους, τιμὴ τοῦ ἰδίου θρόνου, κλέος ἀθάνατον τῆς παρούσης ἀξίας καὶ στέφανος πάσης Οὐγγροβλαχίας. Δούκας διαφεντευτῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, τῆς δικαιοσύνης ὑπέρμαχος καὶ πάσης ἀρετῆς ἀντιλήπτωρ θερμότητος ἄς δεχθῆ, φημί, τὸ εὐτελὲς τοῦτο δῶρον τῆς εὐλαβικῆς μου ἀγάπης, ἡ ἐκλαμπρότης σου, τὴν ὁποίαν Κύριος ὁ Θεὸς νὰ διαφυλάττη εἰς πολλῶν ἐτῶν περιόδους... Ἐκ τῶν κλεινῶν Ἐνετιῶν, ἐν ἔτει αχπδ'. Ἰανου. κθ'. τῆς Γαληνότητός σου δοῦλος ἐλάχιστος καὶ εὐχέτης Νικόλαος Γλυκὺς.

1743 105. Βιβλίον ὀνομαζόμενον Νέος Θησαυρός. Μετατύπωσις.

1744 106. Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου Κριτοῦ Θεσσαλονίκης πρόχειρον τὸ λεγόμενον ἢ Ἐξαβίβλος, εἰς κοινήν γλῶσσαν μεταφρασθεῖσα, διορθωθεῖσα καὶ ἐκτεθεῖσα κατὰ τὴν τάξιν, τὸ ὕφος καὶ νόημα τῆς πρωτοτύπου Ἑλληνικῆς Ἐξαβίβλου παρὰ Ἀλεξίου Σπανοῦ τοῦ ἐξ

1) Ἐκ νεωτέρας ἐρεῦνης διεπιστώσαμεν (ὄρα ἀρ. 486) ὅτι ὁ Ν. Γλυκὺς εἶχεν ἐκδώσει τὸ παρὸν πρώτην φορὰν τῷ 1673.

1) Ἐχρημάτισε διδάσκαλος τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Σχολῆς Ἐπιφανείου Ἡγουμένου τῷ 1740, ὡς εἰς τὸ περὶ σχολῶν κεφάλαιον εὐρύτερον θέλομεν πραγματευθεῖ.

Ἰωαννίνων, ὑφ' οὗ καὶ τὸ περὶ συνοικεσίων ἐγχειρίδιον προσετέθη, ὃ τε κατ' ἀλφάβητον πίναξ, προτροπῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολ. Ἡρακλείας Κου Κου Γερασίμου, οὗ καὶ τοῖς ἀναλώμασι νῦν πρῶτον τετύπεται.

Περιέχει τρία ἐπιγράμματα Ἀλεξίου Σπανοῦ καὶ ἀφιέρωσιν τοῦ ἰδίου εἰς Γεράσιμον Ἡρακλείας ἐν ἧ [πρὸς τοῖς ἄλλοις γράφει: ἐπειδὴ τοιούτῳ ἀρχιερεῖ ἔταξα νὰ εἶμαι πάντοτε πειθήνιος διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας σου εὐεργεσίας, τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ θαρρήσας, λαβὼν τὴν βίβλον καὶ εἰς Ἀδριανούπολιν ἔλθων διδάσκαλος τοῦ ἐν αὐτῇ Ἑλλήν. Σχολείου, εὖρον ἐνταῦθα τὴν Ἑξάβιβλον ταύτην εἰς ἑλλην. διάλεκτον τυπωθεῖσαν εἰς Βασιλείαν¹ κατὰ τοὺς ἀφμ'. ἀπὸ Χριστοῦ καὶ παραβαλὼν τὴν εἰς κοινὴν διάλεκτον μεταφρασθεῖσαν βίβλον μὲ τὴν Ἑλληνικὴν, εὖρον κατὰ πολλὰ διεφθαρμένην καὶ διορθώσας... κλπ.

107. Ψαλτήριον τῷ Δαβίδ. Ἀνατύπωσις.

108. Ὁρολόγιον τὸ Μέγα. ὁμ.

- 1745 109. Ἀκολουθία² σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ Γλυκυτάτου Ἰησοῦ, ἦτοι τοῦ ἁγίου Μανδηλίου. Τοῦ κειμένου προτάσσεται ἡ προσφώνησις: «Τοῖς ἐντευξομένοις τῷ παρόντι χαίρειν. Προτίθεται ὑμῖν μετ' εὐμενείας πᾶσι τῆς Ἀνατολ. Καθολ. καὶ Ὁρθοδόξου Ἐκκλ. ἀληθέσι τέκνοις καὶ τῶν Ἑλλήνων παισὶ, τουτὶ τὸ βιβλιαρίδιον, μικρὸν μὲν τὴν ποσότητα, μέγιστον δὲ ὡς περιέχον θερμοτάτας ἱκεσίας πρὸς τὸν τοῦ πατρὸς Βασιλέα καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἔστι δ' οὖν ἀκολουθία μετὰ ἀκαθίστου καὶ μιᾶς εὐχῆς, ἣν εὖρων ἐγώ, ἐκ τῆς τῶν Σλαβῶνων εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν μετ' ἐπιμελείας μετέφρασα. Συνέζευξα δὲ ταύτη τὰ ἐλλείποντα ἐξ ἐτέρων ἀκολουθιῶν. Οἱ τοίνυν ἀτενίζοντες ἐν αὐτῷ, ἀναγινώσκοντες δὲ καὶ μετὰ καθαρᾶς καὶ συντετριμμένης καρδίας δεόμενοι τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτεύξονται. Δέξασθε οὖν ὃ φιλόχριστοι καὶ ἀκαταπαύστως ἱκετεύσατε τὸν Σωτῆρα Χριστόν, μὴ ἐπιλαθόμενοι κᾶμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

- Κωνσταντῖνος Καντακουζηνὸς ὁ καὶ τῆς Οὐγγροβλαχίας Ἡγεμῶν.
1745 110. Ἀμύντας τοῦ Τάσσου ποίημα ὠραιότατον συνθεμένον διὰ στίχων εἰς τὴν ἀπλὴν γλῶσσαν.

1) Τῆς Ἑλβετίας.

2) Μαρκ. Βιβλ. 4 Δ 48.

111. Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ¹, ρημάδα. Ἀνατύπωσις.

112. Νέος Παράδεισος.

113. Γραμματικὴ² περὶ συντάξεως, τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ ἐξοχωτάτου καὶ σοφωτάτου αὐθέντου Κου Κου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, τοῦ μεγάλου λογοθέτου τῆς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγ. Ἐκκλησίας καὶ ἐξ ἀπορρήτων τῆς Κραταιᾶς Βασιλείας τῶν Ὀθωμανῶν, ὁμοῦ καὶ ἑτέρα Μιχαὴλ τοῦ Συγγέλου τοῦ ἀποστολ. Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, προσφωνηθεῖσαι τῷ Ὑψηλοτ. Εὐσεβεστ. καὶ Γαλην. Πρίγκηπι Κω Κω Ἰωάννη Κωνσταντίνῳ τῷ Μαυροκορδάτῳ, αὐθέντη καὶ ἡγεμόνι πάσης Οὐγγροβλαχίας, ἐπιμελεία καὶ διορθώσει Ἀλεξ. Καγκελλαρίου τοῦ Ἱατροφιλοσόφου. Ἐνετίησι 1745.

Προσφώνησις Ν. Γλυκύ: τῷ Ὑψηλοτάτῳ, Εὐσεβεστάτῳ καὶ Γαληνοτάτῳ Πρίγκηπι Κυρίῳ Κυρίῳ Ἰωάννη Κωνσταντίνῳ τῷ Μαυροκορδάτῳ, αὐθέντη καὶ ἡγεμόνι πάσης Οὐγγροβλαχίας τὴν ἐδαφιαίαν προσκύνησιν. Ἐμοὶ μὲν πρὸ πολλοῦ πόθος ἐγένετο οὐ μικρὸς, Κράτιστε ἡγεμόν, τοῦ ἔκδοτον τύποις ποιῆσαι τὴν τοῦ σοφωτάτου Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου Γραμματικὴν, ὡς ταύτην οἶαν τε οὔσαν τῷ ἐτοίμῳ τοῖς φιλομούσοις ξυμβάλλεσθαι τὰ μέγιστα. ἐπέβαλον οὖν προθύμως τῷ ἐγχειρήματι, προὔργιαίτατα τὴν περὶ ταύτης θέμενος σπουδὴν, ἣν τύποις νῦν τὸ πρῶτον ἐξέδωκα τοῖς ἑμοῖς. πῶς γὰρ οὐκ ἔμελλον; οἶα δὲ παρ' ἀνδρὸς ἐπισημοτάτου καὶ ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ γνωριμωτάτῳ, εἴπερ τις τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, διαπονηθεῖσαν μὴ τύποις ἐκδοῦναι; ἦτις τῷ τε κάλλει τῆς φράσεως καὶ τῷ πλήθει τῶν παραδειγμάτων καὶ δὴ καὶ τῷ τῆς ὑψηλήσεως λαμπρῷ, οὐ τῆς τυχούσης ὠφελείας τοῖς φιλολόγοις ἐγένετο· τοῦτο τοῖς κατὰ κόρον ταύτης ἀπογευθεῖσι καὶ τοῖς ἐν

1) Μαρκ. Βιβλ. Misc 1992. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ποιήματος (σελ. 71) παρατίθενται οἱ κάτωθι στίχοι: «κι' ἂν ἔσφαλα σὲ τίποτες, ἀσὴν συμπαθημένο, γιατί ἔκαμα τὸ κάτεχα καὶ τόχα μαθημένο».

Ἐτέλειωσα κι' ἀρχίνησα μὲ τοῦ Θεοῦ τὴ χάρη, στοὺς χίλιους πεντακόσιους τὸν μῆνα τὸν Γενάρη».

«Στὴν πρώτην Βασιλείου τοῦ ἄγου Πρεσβύτη, εἰς τὰ Χανιά βρισκόμενος εἰς τὸ νηοὶ τῇ Κρήτῃ».

«Ποίημα εἶναι ἀπὸ χειρὸς Κωνσταντίνου Θεμένου, γιὰ νὰ μὲ μακαρίζουσιν ἀπίτης ἀποθένω».

2) Μαρκ. Βιβλ. 32 Ο 133. Ἡ ἄδεια τῆς ἐκδόσεως φέρει χρονολογίαν 5 Σεπτεμβρίου 1744.

τοῖς Γυμνασίοις πείραν οὐκ ὀλίγην εἰληφόσιν ἀφήμι κριταῖς. Πρὸς ταύτη γε μὴν καὶ τὴν Μιχαὴλ τοῦ Συγγέλου Γραμματικὴν, σπανίαν ἤδη οὔσαν, λίαν δὲ καλλίστην, δευτέροις ἐξέδωκα τύποις. Ταύτας τοίνυν ἔγνων καθιερωῶσαι τῇ σῇ Γαληνότητι, τὴν μὲν διὰ τὴν οἰκειότητα ἦν φέρει, καὶ δὴ καὶ *S** ἀφ' ἑστίας ἐλαύνουσιν· πόνημα γὰρ λαμπρὸν τοῦ ὄντως μακαριστοῦ καὶ ἀοιδίου Πάππου τοῦ σοῦ τυγχάνει γε ὄν, ὡς τοῖς πᾶσι κατάδηλον· τὴν δὲ διὰ τὴν παλαιότητα, ἀνδρὸς καὶ τούτου οὐκ ἀσήμου φιλοπόνημα οὔσαν, καὶ τοῖς περὶ τὰς μούσας ὠφέλιμον· τίνι οὖν ἄλλω εἰκότως ἀρμόσειεν ἂν ἢ τούτων προσφώνησις εἰ μὴ σοὶ καὶ δι' ἅπερ εἶπον αἷτια καὶ διὰ τὸ εἶναι σὲ φιλέλληνα *S** τοῦ ἡμετέρου γένους πρύτανιν καὶ ὑπεραπιστήν; σοῦ γὰρ αἱ ἀρεταὶ ἐπ' αὐτὰς δὴ τὰς τῆς Εὐρώπης εὐχοῦσι ἐσχατίας, καὶ ταύτας δι' εὐφήμου γλώττης ἄγουσιν, αἷπερ ἀνέκαθεν τοὺς σοὺς προγόνους ἐλάμπρυνον καὶ νῦν οὐχ ἦττον ὡσπερὶ ἀθρόως συρρεύσασαι, τὸ σὸν προσφυέστατα κατακαλύουσι πρόσωπον. Ποῖον γὰρ τούτων οὐ λαμπρύνει τὴν σὴν Γαληνότητα; τὸ σῶφρον; τὸ Γαληνικόν; τὸ φιλόανθρωπον; τὸ πρὸς πάντας εὐσυμπάθητον καὶ εὐσπλαγχνον; τὸ ταμεῖον τοῦ δικαίου; τὸ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβές; ἢ πρὸς τοὺς ὑπηκόους πρόνοια; ναὶ μὴν *S** τὸ σοφὸν καὶ πολυμαθές· ταῦτα μὲν τῶν σῶν ἀρετῶν τὰ προτερήματα καὶ τῆς ὄντως εὐγενείας τὰ παραδείγματα, ὧν ἕκαστω ὑπερνεκῶς ἅπαντας καὶ τὰ δεύτερα φέρειν παραδειγματίζεις τοὺς κατὰ τὴν σὴν ἀξίαν σεμνυνομένους· ἐμοὶ μὲν κάκεινο ὑψηλόν, ὃ τοὺς πάντας τῷ θάμβει ἐκπλήττεσθαι ποιεῖ, τὸ ἐπὶ φρονήσει λαμπρὸν εἶναί σε καὶ τὰ τῆς σῆς ἀρχῆς ἕκαστα, τῷ ὕψει ταύτης πρὸς τῆς σῆς Γαληνότητος θαυμασίως πως καὶ δικαίως διαπράττεσθαι ὥστε ἴν' οὕτως εἶπω, καὶ αὐτὸν δὴ τὸν Νέστορα τὸν ἐν φρονήσει δεινόν, ἦττω φρονεῖν, τοῖς ἔργοις ἀποδεικνύεις· ἐφόρου *S** γὰρ σοὶ οὔσης τῆς θείας προνοίας, πάντα τὰ περὶ σὲ λαμπρὰ *S** καὶ θεοπρεπῆ· ταύτη ἄρα τεθαρρηκῶς τοῦτι τό γ' ἐμὸν ἀνάθημα τῇ συνήθει σου εὐμενείᾳ καὶ καλοκαγαθίᾳ ἀποδέξασθαι ἐκλιπαρῶ· σὸν γὰρ ἤδη τὸ δῶρον ἐμὸν τὸ πρόθυμον, ὅπερ διὰ σοῦ τοῖς Ἑλλήνων φρονῆς ἐρασταῖς ἐπιδεικνύμενος, ἴσως κἂν τούτῳ γενοίμην ἐπωφελῆς· ἐρωμένην μοι διαφυλάττοι ὁ Κύριος τὴν σὴν Γαληνότητα εἰς πολλοὺς ἡλίου κύκλους, *S** ἐς αἰεὶ τὴν ἡγεμονικὴν ἀρχὴν εὐδαιμόνως εὐτυχοίης. Τῆς ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Γαληνότητος, δοῦλος ταπεινὸς Νικόλαος Γλυκὺς ὁ ἐξ Ἰωαννίνων.

*)=καί.

Ἔπεται πρόλογος τοῦ ἰδίου: ὁ τυπογράφος τοῖς Φιλομούσοις Γραμματικευομένοις Ἑλλήνων παισὶν εὖ πράττειν. Ὅσα μὲν τῶν τεχνῶν εἰς τελειότητος συνδρομὴν ὁ ἀπαρτισμὸν εἰώθασιν ἐκτελεῖσθαι, δι' ὀργάνων πάντα ὑπηρετεῖσθαι φαίνεται. Ταῦτά τοι καὶ ἡ τῆς Γραμματικῆς τέχνη, ἧς τὸ τέλος τὸ εὖ λέγειν καὶ εὖ γράφειν, ὀργάνου δεῖται εἰς συμπλήρωσιν τοῦ τέλους αὐτῆς· διὰ τοι τοῦτο προθυμηθεῖς, τύποις ἐξέδωκα τοῖς ἑμοῖς τὴν τοῦ σοφωτάτου Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου Γραμματικὴν, ὅπως δι' ὀργάνου καλλίστου καὶ ἐπαφελοῦς, ῥᾶον τῷ προχείρῳ ἐξυπουργῆσθε καὶ ἐπὶ τὸ εὖ συντάττειν, δοκίμους ὑμᾶς ἢ χρῆσις αὐτῆς ἀναδείξῃ. εὖ οἶδα ταύτης δι' ἐγγράφων μὴ ἀμοιροῦντας, ἀλλὰ τύπῳ μᾶλλον ὑμῖν λυσιτελεστέρα φανήσεται καὶ ἵνα μὴ τῷ χρόνῳ ἐξίτηλος γένηται, ὥσπερ καὶ ἄλλα τῶν παλαιῶν χειρογράφων καὶ τοῖς ὑστερογενέσιν ἀγνώριστος καὶ ἀφανής, ὡς ἤδη σχεδὸν ἀγνώριστος ἦν ἡ Γραμματικὴ Μιχαὴλ τοῦ Συγγέλου, ἣν ἐνταῦθα εὐρὼν ἐν τινὶ τῶν παλαιῶν χειρογράφων καὶ ταύτην οὐκ ἠμέλησα τύποις μὴ ἐκδιδόναι, ὑμῖν χαριζόμενος· αὕτη γὰρ εἰ καὶ τύποις ἅπαξ ἐξέδοτο, ἀλλ' ὀνόματι ἀλλοτρίῳ, τοὺς πλείους ἀνυποστόλως ὑπῆρχε λανθάνουσα ἄχρι τοῦ νῦν· ὁ γὰρ Λεκαπηνὸς ἑαυτῷ τὴν πραγματείαν ὤκειώσατο τοῦ γνησίου Συγγραφέως· μεμαρτύρηται δὲ παρὰ τε τῷ Καταλόγῳ τῶν εὕρισκομένων παλαιῶν Ἑλληνικῶν χειρογράφων τοῦ Μονφοκῶν καὶ τῆ βιβλιοθήκῃ Κολλεργίνα ἐπικαλουμένη, μίαν μὲν ἐν Βρετανίᾳ, ἑτέραν δὲ ἐν Ἑνετίῃσι διασώζεσθαι· δέξασθε τοίνυν φιλοφρόνως ταύτας, καὶ τὴν ἐμὴν πρὸς ὑμᾶς προθυμίαν, ὡς ἀφορῶσαν ἐπιτεύξεσθαι καλλίστης εὐδρομίας, μὴ ἀπαξιώσητε, σπουδάζοντες ἐπιμελῶς περὶ τὰ μαθήματα, ἵνα ἐπὶ τε σοφίᾳ καὶ λογιότητι εἰδήμονες γένησθε εἰς νοῦν ἀναλαμβάνοντες τὸ τοῦ Δανιήλ. οἱ «συνιέντες ἐκλάμπουσιν, ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος» καὶ τὰ ἐξῆς· Ἔρρωσθε εἰς μακροίωνας.

(Τὸ ὅλον βιβλίον ἀπαρτίζεται ἐκ σελ. 259, ἐξ ὧν 117 καταλαμβάνει ἡ Γραμματικὴ Μαυροκορδάτου καὶ τὰς ὑπολειπομένας ἡ τοῦ Μιχαὴλ πρεσβυτέρου καὶ Συγγέλου «Μέθοδος περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως, σχεδιασθεῖσα ἐν Ἑδέσῃ τῆς Μεσοποταμίας»).

1745 114. Ἡ Καινὴ Διαθήκη. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα.

115. Ὅμηρου Βατραχομομαχία. Μεταγλωττισμένη διὰ στίχων παρ' Ἀντωνίου Στρατηγοῦ τοῦ Κρητός, διδασκάλου τοῦ Κωτουνείου Διδασκαλείου Παδούης καὶ ἀφιερωθεῖσα τοῖς ἐκλαμπροτάτοις καὶ εὐγενεστάτοις Κυρίοις Πάνῳ καὶ Ζαχαρίᾳ Μαρούτζῃ.

116. Προσκυνητάριον' τοῦ Ἁγίου Ὁρους, δαπάναις τοῦ Πανοσιωτάτου Προηγουμένου Βασιλ. & Πατριαρχ. μονῆς Ἰβήρων Κυρίου Χριστοφόρου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ὅστις καὶ τῇ Παναχράντῳ τοῦ Θεοῦ λόγου Μητρὶ εὐλαβῶς αὐτῷ ἀνατίθησι.

1745 117. Vita² di Maometto cavata dagli Arabi Maometani, tradotta dal francese, dedicata all'Ill.mo Signore Alessandro Cancellieri, dottor medico-fisico in Venezia.—MDCCLV-1745.—Nella Stamperia di Nicolo Glichì — sopra la fundamenta di S. Lorenzo. Con licenza e privilegio³. — Ἴδου ἡ ἀφιέρωσις Ἰταλιστὶ τοῦ τυπογράφου: Parrà⁴ forse strana cosa

1) Μαρκ. Βιβλ. Misc. 1952, 2 σελ. 110, ἡ ἄδεια τῆς ἐκδόσεως εἶναι τῆς 22 7βρίου 1745.

2) Μαρκ. Βιβλ. 146 D 166. Ἡ ἄδεια (licenza) φέρει χρονολογίαν 11 Δεκεμβρίου 1744. Εἶναι τὸ πρῶτον βιβλίον Ἰταλιστὶ τυπωθὲν παρὰ Ν. Γλυκεῖ, καὶ τὸ πρῶτον ὅπερ φέρει ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τὴν διεύθυνσιν τοῦ Τυπογραφείου του (sopra la fundamenta di S. Lorenzo) ἤτοι ἐπὶ τοῦ Καναλιοῦ ποῦ διέρχεται καὶ παρὰ τὴν Ἑλλην. Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγ. Γεωργίου.

3) Μετάφρασις: Ἡ ζωὴ τοῦ Μωάμεθ ἐρανισθεῖσα ἀπὸ τοὺς Μωαμεθανοὺς Ἀραβας ἐκ τῆς Γαλλικῆς, ἀφιερωθεῖσα τῷ Ἐξοχωτ. κ. Ἀλεξάνδρῳ Καγγελαρίῳ διδάκτορι ἰατροφυσικῷ ἐν Βενετία 1745. Ἐν τῷ τυπογραφίῳ Νικόλα Γλυκὺ ἐπὶ τῶν φονταμέντα Σάν Λορέντζο. Μὲ ἄδειαν καὶ προνόμιον.

4) Μετάφρασις ἐν περιλήψει Ἐὰν νομισθῆ ἴσως παράξενον πῶς ἀφιερῶν τὸ βιβλίον αὐτὸ εἰς Ὑμᾶς ὁ ὁποῖος εἰσθε ἰατροφιλόσοφος. Εἶθισται αἱ ἀφιερώσεις νὰ ἔχουν ὡς σκοπὸν τὴν κολακίαν τῆς φιλοδοξίας τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἀφιέρωσις ἢ τὴν ἀπόκτησιν ὠφελημάτων. Ἄλλ' εἰς τὴν ψυχὴν μου, μάρτυς μου ὁ Κύριος, καμμία τοιαύτη σκέψις δὲν ἐνεφιλοχώρησε. Ἡ μόνη μου ἐπιθυμία εἶναι νὰ μάθῃ ὁ κόσμος τὰς ὑποχρεώσεις μου πρὸς ὑμᾶς, οὔτε νομίζω ἄλλην καλλιτέραν εὐκαιρίαν ἀπὸ τὴν σημερινὴν ὅπου διὰ πρώτην φορὰν ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ πιεστήριά μου τὸ πρῶτον Ἰταλικὸν βιβλίον. Ὑμεῖς ὑπερησπίσατε καὶ ἐπροστατεύσατε τὸ Τυπογραφεῖόν μου, ἀκόμη καὶ τότε ὅπου ἐφαίνεται ὅτι θὰ παρεσύρετο καὶ θὰ κατεποντίζετο, ἀπὸ αἰφνίδιον νέφος, διασκεδασθὲν ἀπὸ Ὑψηλὴν Χάριτα, καὶ Ἐπιείκειαν καὶ ὅπως προτιότερα οὕτω καὶ τώρα ἐπαγρυπνεῖτε μεθ' ὅλης τῆς ἐπιμελείας, ἵνα ἐκ τῶν τύπων μου ἐξέρχωνται διορθωμένα τὰ ἑλληνικὰ βιβλία, εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ὁποίων εἰσθε τόσον ἐντριβῆς ὥστε θὰ ἦτο δύσκολον νὰ εὔρη τις ἄλλον πλέον γνώστην ταύτης. Ἄν λοιπὸν τόσα σᾶς ὀφείλει τὸ Τυπογραφεῖόν μου, τί ὀλιγώτερον ἤμπορῶ νὰ κάμω ἐγὼ, παρὰ νὰ δηλώσω εἰς ὅλους ὅτι αἰσθάνομαι πρὸς ὑμᾶς ὑποχρεωμένος ἀπείρως καὶ ὅτι διατηρῶ εἰς τὴν ψυχὴν μου εὐγνωμοσύνην οὐ τὴν τυχοῦσαν καὶ ὅτι μὲ τιμᾷ ἢ παρουσίᾳ Σας ὡς διευθυντοῦ τῶν τυπογραφείων μου; Οὕτως ἠθέλησα νὰ ἔχω προκαταβολικῶς τὴν γνώμην Σας διὰ τὴν παροῦσαν ἐκδοσιν καὶ ἐνεκρίνατε ἵνα ἐκδώσω τὸν βίον τοῦ Μωάμεθ, ἀπηλλαγμένον ἀπὸ τὰς μέχρι τοῦδε ψευδεῖς καὶ ἀπιθάνους μυθολογίας, καὶ ἠρύσθη τὰς πηγὰς τῆς ἱστορίας ταύτης ἀπὸ τοὺς ἰδίους Ἀραβας, ὀπαδοὺς τοῦ Μωαμεθανισμοῦ. — Ἐν τοιοῦτον ἔργον μὴ περιέχον εἰμὴ ἀληθῆ γεγονότα, ἀπεπιλωμένον κάθε φαντασίας καὶ μύθου καὶ ὑποκρισίας εἰς ποῖον ἄλλον ἔπρεπε νὰ ἀφιερῶσω εἰμὴ εἰς ὑμᾶς τὸν φιλόσοφον, τὸν ρεαλιστὴν, τὸν φίλον τῆς ἀληθείας; Δεχθῆτε ὅθεν εὐμενῶς αὐτὴν τὴν ταπεινὴν καὶ προσφιλεῖ προσφορὰν εἰς ἔνδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης μου μᾶλλον ἢ εἰς ἀμοιβὴν τῶν ὑποχρεώσεών μου.